

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-10/2021/3
Ljubljana, 14. septembra 2021

Predlog

ZAPISNIK

56. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 25. avgusta 2021 ob 14. uri. Seja je potekala v sejni sobi številka 212 na Šubičevi 4, Ljubljana.

Prisotni:

predsednik: Rajko Fajt

člani: Milan Ozimič, Marjan Maučec, Bojana Potočan, mag. Marko Zidanšek, Željko Vogrin, Franjo Naraločnik, Branimir Štrukelj in Bojan Kekec.

Sejo je vodil Rajko Fajt.

Na seji so sodelovali še:

- z Ministrstva za notranje zadeve: Franc Kangler, državni sekretar in mag. Zdravko Mele, namestnik generalnega direktorja na Direktoratu za policijo in druge varnostne naloge (1. in 2. točka dnevnega reda) in
- z Ministrstva za javno upravo: Saša Jazbec, v.d. generalne direktorice v Direktoratu za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem in Natalija Drnovšek (3. točka dnevnega reda).

Soglasno je bil potrjen dnevni red:

1. **Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2F), skrajšani postopek, EPA 1914 - VIII**
2. **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), druga obravnava, EPA 1883 - VIII**
3. **Skupno dvoletno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leti 2019 in 2020, EPA 2021 - VIII**
4. **Pobude in vprašanja**

Ad1) Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2F), skrajšani postopek, EPA 1914 - VIII

Pri točki je komisija prejela tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Predstavnik Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: predlagatelj) je uvodoma predstavil predlog zakona. Ker gre za manj zahtevne spremembe je bil s strani Vlade predlagan skrajšan postopek za obravnavo novele. Dopolnitve v predlogu zakona se nanašajo na določitev ustrežnejše normativne podlage za ustanovitev služnosti v javno korist iz naslova postavitve tehničnih ovir na zemljiščih in s tem povezano učinkovitejšo izvedbo veljavne ureditve v praksi. Pogoj za izplačilo pogodbeno dogovorjene odškodnine je vpis služnosti v zemljiško knjigo na podlagi sklenjene pogodbe iz postopka sporazumevanja, ki pa je ni mogoče vpisati na nepremičninah, katerih solastnica je RS. S predlagano spremembo bo omogočen vpis služnosti v zemljiško knjigo tudi na nepremičninah, katerih solastnica je

RS in posledično tudi omogočeno izplačilo odškodnine upravičencu. Komisija se je seznanila s predlaganimi spremembami v predlogu zakona in je predlog zakona brez razprave potrdila.

Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2F), skrajšani postopek, EPA 1914 – VIII je bil **soglasno sprejet**.

Za poročevalca na seji matičnega delovnega telesa je bil soglasno potrjen državni svetnik Rajko Fajt.

Ad2) Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), druga obravnava, EPA 1883 - VIII

Pri točki je komisija prejeli tudi odziv Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice in mnenje Zakonodajno-pravne službe DZ.

Predstavniki Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: predlagatelj) je predstavil predlagane spremembe v noveli zakona.

Med drugim se vse globe, ki so bile še navedene v tolarjih preoblikujejo v evre. Z dopolnitvijo in spremembo 5. člena se širi nabor upravičenih razlogov za zbiranje prostovoljnih prispevkov, in sicer tudi za primer bolezni ali telesne poškodbe. Podrobno se prav tako opredeljuje namen zbiranja prostovoljnih prispevkov, in sicer za humanitaren ali splošno koristen namen. V novem šestem odstavku se določa prepoved zbiranja prostovoljnih prispevkov, ki predstavlja motenje miru, povzročanje vznemirjenosti ali nadlegovanja ljudi.

V dopolnjenem 8. členu se z dopolnjenim drugim odstavkom določa tudi prekršek, storjen s hrupom, če gre za hrup, ki ga glede na njegovo intenzivnost, frekventnost in trajanje ni mogoče pričakovati in s tem moti mir ali počitek ljudi in to ni posledica dovoljene dejavnosti. Z novim petim odstavkom pa se določa prekršek hrupa v primeru, če policija prejme anonimno prijavo kršitve, policisti pa ob intervenciji na kraju samem tudi sami zaznajo hrup.

V dopolnjenem 11. členu se v spremenjenem prvem odstavku dovoli pokanje z acetilenom (karbidom) ali drugimi plinskimi zmesmi za pokanje samo v času velikonočnih praznikov in praznika dela ali v času praznovanja, ki jih lokalna skupnost določi s svojimi predpisi. V novem šestem odstavku pa se posebej prepoveduje tudi ogrožajoče streljanje.

V dopolnjenem 27. členu se v tretjem odstavku vključujejo dodatne pristojnosti občinskim redarjem za nadzor nad storjenimi prekrški iz 8. (povzročanje hrupa), 10. (prenočevanje na javnem kraju), 17. (prostovoljni prispevki) in 23. člena (lažna naznanitev prekrška) tega zakona.

Predlagatelj je tudi poudaril, da so že preučili mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki so ga prejeli, in bodo večino njihovih pripomb upoštevali.

Komisija je pri obravnavi predloga zakona prejela tudi odziv Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice na predlagano novelo Zakona o varstvu javnega reda in miru.

V razpravi je komisija opozorila na odziv Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice na predlagano novelo, da bodo za prekršek prenočevanja na javnem kraju kaznovani brezdomci, ki se objektivno gledano ne morejo izogniti storitvi prekrška, saj mnogi nimajo možnosti prenočiti nikjer drugje kot zunaj na javnem kraju in bodo zato sankcionirani.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B), druga obravnava, EPA 1883 - VIII je bil **sprejet z večino glasov**.

Za poročevalca na seji matičnega delovnega telesa je bil soglasno potrjen državni svetnik Rajko Fajt.

Ad3) Skupno dvoletno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leti 2019 in 2020, EPA 2021 - VIII

Predstavnica Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: predlagatelj) je predstavila vsebino skupnega poročila. Poudarila je, da je transparentnost delovanja Vlade in njenega aparata eden najvišjih standardov, ki ga je treba dosledno uveljavljati, če država želi zagotoviti minimum demokratičnosti. To je mogoče zagotoviti le s široko dostopnostjo informacij javnega značaja in proaktivnim delovanjem države in državnih organov na tem področju. V Sloveniji imamo od 2003 v veljavi Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ), ki ureja postopke, ki omogočajo prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava ter nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb. ZDIJZ določa tudi postopke, ki omogočajo prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja s katerimi razpolagajo gospodarske družbe in druge pravne osebe zasebnega prava pod neposrednim ali posrednim prevladujočim vplivom RS, samoupravnih lokalnih skupnosti in drugih oseb javnega prava.

Vsi našteti organi so zavezani poročati o informacijah javnega značaja, o svojih aktivnostih pripraviti statistično poročilo in te informacije so nato podlaga za skupno poročilo, ki ga Vlada sprejme vsake 2 leti. Za pripravo skupnega poročila za 2019 in 2020 je bilo zavezanih 418 organov, ki so posredovali statistiko odločanja o zahtevah za dostop do informacij javnega značaja.

Tako so 2019 državni organi in organi lokalnih skupnosti rešili skupno 7277 zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, od tega državni organi 78% zahtev in 12% organi lokalnih skupnosti. V 2020 je bilo rešenih skupno 6232 zahtev, 80% državni organi in ostalo lokalne skupnosti. Razloge za zmanjšanje zahtev v 2020 gre iskati v bolj proaktivni objavi podatkov zavezancev na spletu, delno pa je k zmanjšanju prispevala tudi epidemija. V večini primerov gre za zahteve po dostopu do različnih poročil, zapisnikov, sklepov, načrtov. Zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja je v zadnjih letih manj, ker je večina podatkov objavljena na spletu, predvsem na nacionalnem portalu OPSI kar pomeni, da so podatki na razpolago vsem brez predhodne registracije.

Poudarjeno je bilo, da je bila večina zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja ugodno rešena, kar pomeni, da so prosilci te informacije pridobili v celoti. V 2019 je bil ta delež 64%, v 2020 pa 65%; sledijo delno ugodene zahteve in nato zahteve, ki so v celoti zavrnjene in pa druge odločitve, kamor se uvrščajo zavrnjene ali odstopljene zahteve oziroma ustavljeni postopki ali zahteve, ki so v postopku reševanja. Najpogostejši razlog za popolno zavrnitev zahteve je dejstvo, da organ ni razpolagal z zahtevano informacijo, najpogostejši razlog za delno zavrnitev zahteve pa je dejstvo, da gre za osebne podatke.

Zaračunavanje stroškov v zvezo z dostopom do informacij javnega značaja je bilo minimalno, kar je posledica zakonske določbe po kateri organ lahko zaračuna stroške le ko ti presegajo 20 evrov. Z novelo ZDIJZ iz 2015 je odpadla možnost zaračunavanja za ponovno uporabo, konec 2017 pa je prenehala veljati tudi podaljšana možnost zaračunavanja cene za nekatere specifične zbirke podatkov.

Če zahtevi za dostop do informacij javnega značaja ni ugodeno se stranka lahko obrne na drugo stopnjo, to je na Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: IP). IP je v 2019 izdal 191 odločb, ki se nanašajo na pritožbe zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti. V 2020 je IP izdal 202 odločbi, v večini primerov je IP zavrnil pritožbe prosilcev in sicer v 48% vseh odločitev v 2019 in v 46% v 2020. V celoti je ugodil le 12 zahtevam v 2019

in 9 v 2020. Zoper odločbo IP lahko prosilec ali organ sproži upravni spor na Upravnem sodišču. Upravno sodišče je v 2019 izdalo 49, lani pa 20 odločitev.

MJU je resorno ministrstvo, ki je pristojno za področje transparentnosti in dostopa do informacij javnega značaja in opravlja naloge s področja izvajanja zakonodaje, svetovanja in izobraževanja uslužbencev. V okviru Upravne akademije MJU organizira usposabljanja za javne uslužbence v zvezi z izvajanjem postopkov po ZDIJZ, na podlagi ugotovitev inšpekcijskih nadzorov, in skupaj z IP. Cilj MJU je, da bi vsem zainteresiranim omogočili dostop do informacij javnega značaja in da bi bili javni uslužbenci ustrezno strokovno usposobljeni. MJU posebno pozornost posveča delovanju nacionalnega portala OPSI, ki na enem mestu zagotavlja objave vseh javno dostopnih virov podatkov javnega sektorja, prav tako pa MJU spodbuja uporabo teh podatkov.

Posebej je bilo izpostavljeno, da je MJU, skupaj z IP in Upravno akademijo izvedlo usposabljanje za lokalne skupnosti, saj je bil v nekem obdobju velik problem visok delež molka organov v lokalnih skupnostih. Tudi s tem izobraževanjem se je situacija popravila, saj je molka organov na lokalnem nivoju bistveno manj kot pred leti in je situacija veliko boljša kot na nivoju državnih organov.

Komisija je prisluhnila informacijam o izboljšanju situacije glede posredovanja informacij javnega značaja na nivoju lokalnih skupnosti in da molka organa na tem nivoju ni več velik problem. S tem izboljšanjem se je komisija seznanila tudi že pri obravnavi Letnega poročila Informacijskega pooblaščenca za leto 2020.

Komisija **se je seznanila** s Skupnim dvoletnim poročilom o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za leti 2019 in 2020, EPA 2021 – VIII in soglasno sprejela sklep, da za poročevalca na seji matičnega odbora DZ določa državnega svetnika Rajka Fajta.

Ad4) Pobude in vprašanja

Pobud in vprašanj na seji ni bilo.

mag. Mateja Poljanšek l.r.
sekretarka

Rajko Fajt l.r.
predsednik